

Selmezbányai Hetilap

VEGYES TARTALMÚ HETILAP.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:

SZENTGYÖRGYI EDE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rózsa-utca 75/III. sz. a. hová
a lap szellemi közleményei és az anyagi rész is címzendő.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési ára:

Egy évre 4 frt.
Fél évre 2 „
Negyedévre 1 „

Egyes szám ára 10 kr.

Egyes számok kaphatók a kiadóhivatalban és Joerges Á. özv. és fia
könyvkereskedésében.

Hivatalos, magán és nyílt-téri hirdetések megállapított díj-
szabásunk szerint számíttatnak és minden általunk közölt
hirdetésre felvilágosítás ingyen adatik.

Lyceumunk ügye.

Kénytelenek vagyunk újra egy oly ügygel foglalkozni, melyet inkább szeretnénk már végleg elintéztnek tekinteni.

Kénytelenek vagyunk vele, mert itt nemcsak városunk egyik régi és mindig bevált iskolájának, hanem evvel együtt Selmezbányának érdekeiről is van szó.

A lyceumi pánszláv fiatalok ügye azzal, hogy a többi tanulóra veszélyeseknek ítéltek az intézethez eltávolítottak, befejeztetett. Nyugodhatnak tehát. De nem engedik nyugodni a felnőttek.

Uj meg új correspondenciák mennek innen az ország különféle tájaira, hamis világításban tüntelve fel a történeteket és egy-egy vágást mérve vagy az egyik tanárra, vagy az egész tanári karra, vagy magára az iskolára.

Valóban megbocsáthatatlan eljárás az illető levelezők részéről.

De a legkülönösebb a dologban az, hogy míg az egyik levelező a budapesti népparti „Magyar Néplap“-ban arra a következtetésre jut, hogy lyceumunk nem érdemes a kormány támogatására, mert pánszláv, addig a másik levelező — vagy ugyan az?! — ékes német nyelvre lefordítja a pozsonyi néppárti „Pressburger Tagblatt“ számára egy alföldi újságnak azon cikkét, amelyben a tanárok azért, hogy nyomozták az ügyet, denuncziálásra hallgató inquisitoroknak bélyegeztetnek.

Miképen kellett volna tehát eljárnia a tanári karnak, hogy ezen levelező urak tetszését megnyerje?

Ilyen eljárási mód bizonyonyal nincs is. Nekik nem is az a nagy baj, hogy a lyceumon pánszláv diákok találtak, hanem az, hogy ezen intézet egyáltalában létezik! Hiven a programjukhoz, azt akarnák, hogy ezen iskola is, mint nem kizárólagosan római katolikus, megszűntessenek.

TÁRCZA.

Selmezbánya történetéből.

(Történelmi vázlat egy német nyelvű, múlt századbéli kézirat felhasználásával.)

XXXVII.

Az akadémia rangjára emelt tanintézetben a hét négy napján 2 órán át tartottak az előadások, a többi szabad napok és órák rajzgyakorlatokról, bánya-bejárásra, a kezelések és gépek megtekintésére fordítottak.

Az akadémiára való felvétel, valamint az ösztöndíjak adományozása a bécsi „Münz-und Bergwesens — Hofkammer“ kizárólagos joga volt. Erdészeti tanintézetté az akadémia 1807-ben lett s első erdészeti tanárná Dr. Wilckens Henrik Dávid neveztetett ki egy 1808 január 5-én kelt udvari kamarai rendelvényt. Az akadémia története ugy is meg léven már írva, főlegesen tartjuk abba mélyebben behatolni, csak annyit jegyezünk még meg, hogy míg német volt a tannyelv, nem csak európai, de más világrészbeli országokból is voltak hallgatói a selmezi akadémiának. E hallgatók névjegyzékében nem egy előkelő, ismert névre találunk; bárók, grófok, hercegek is voltak az akadémia polgárai, így 1771-ben báró Geringer Reinhard, 1772-ben báró Wernier Venezia, 1773-ban Thun László gróf, Del Mestri Corvin, Hachelberg Ferencz bárók, az érdemús Lill János nevét is ott találjuk. 1774-ben egy Révay Péter gróft találunk, 1775-ben Schluga Ignác bárót, ki Selmezen halt meg, mint főkamagróf, 1787-ben a Mihály-lárói reprezentánst, nemes Geramb Gyulát, 1789 Colloredo János grófot, 1790-ben lovag Berks Péter Máriát, 1791-ben gróf Ráday Gedeont, De Adda Józsefet; találunk a névjegyzékben Pálffy grófokat,

És miért? Talán nem óvja kellőleg a nem protestáns tanulók vallási nevelését? Talán nem engedi meg, hogy azok ünnepeiket, vallási gyakorlataikat megtarthassák?

A ki elfogulatlan, tudja, hogy mindennek nyoma sincs a mi lyceumunkon. Sőt tudja azt is, hogy az igazgatóság az egyházi hatóság kérelmére egyes katolikus tanulóknak még azt is megengedi, hogy órát mulasztva segédkezzenek vallásuk liturgiájának elvégzésénél.

Megtenné ezt, meglehetné egy kath., egy kir. kath., egy állami gymnasium igazgatója?

És a levelező urak, kiknek mindezekről tudomással kell bírniok, mégis elégedetlenek a lyceummal s mindenképpen igyekeznek azt távol vidékek lakói előtt befeketíteni.

Ezen fanatikus eljárás nem vezethet jóra. Nemcsak hogy az igazságot lábba tapossa, nemcsak hogy egy régi intézetünknek jó hírét alássa, de megzavarja a városunkban eddig még létező vallási békét is.

De ha mindez meg nem hatná az illető levelező urakat, talán a következő igen.

Kétségtelen hogy Selmezbányát fekvésénél fogva minden igyekezetünk dacára sem fogjuk gyári városá alakíttatni. Ha a bányászat aláhanyatlík, vége. Legfőbb egy mentő eszköze lehet még, s ez iskolánk fejlesztése, felvirágoztatása.

A ki ezt belátja, ha más okból nem is, legalább lokális patriotasághól azon lesz, hogy mostani iskolánk megmaradjon, hogy minél népesebbek legyenek, hogy lehetőleg újakat nyerjünk.

A míg egyes lelketlen izgatók a vallási fanatizmust fel nem élesztik, addig bizonynyal minden elfogulatlan protestáns is örövendeni fog például a helybeli zárda felépíttetésének, hogy ez is szolgálja a magyarosodás, a művelődés, az igazi vallásosság és a város felvirágoztatása ügyét.

Kisérjük csak figyelemmel, hogy más városok mily nagy áldozatokat hoznak, hogy egyáltalában

Podmaniczky bárót, Gerliczy bárót, s számos oly nevet, melyet jelenleg városunkban élők is viselnek. Az akadémia azóta folyton fejlődik. Jelenleg már két palotája van, mihez nemsokára, ha az isten és a kormány is úgy akarja, a harmadik járul. Igaz ugyan, hogy hírneve most már nem szárnyal oly messzire, tantermeibe nem jönnek már hallgatók oly messze földről, de hiszen az nem is a mi főérdekünk. Az a cél, hogy minden tekintetben szakképzett bányászokat és erdészeket nyerjünk, s e tekintetben a selmezi bányász- és erdészakadémia gazdag berendezéseivel, jeles tanerőivel tökéletesen megfelel az igényeknek.

Ha Selmezi városa a tudomány, az általános műveltség tekintetében haladt, és, mondhatjuk, nagy lépésekkel haladt előre, sajnos, nem mondhatjuk azt a népesedest tekintve.

Az 1786-ban történt összeírás szerint akkoriban 866 ház volt Selmezen 2502 családdal, a mellékutcákban és távolabb eső városi telkeken 826 ház; az összes lakosság, e mellékutcák-éival együtt 22.241 feje ragott; 1802-ben a lakosság száma. Bélabányát is hozzá számítva, már csak 17.036 fej. De nem csak a lélekszám, az anyagi jólét is csökken e század elején, miben nagy okrésze van az 1806 márczius 28-án kitört tűzvésznek, melynek sok ház és vagyon esett martalékul.

Mielőtt történelmi vázlatunkat befejeznők, még egy intézményről akarunk említést tenni, melyről a vének, apáuk elbeszéléseiből, bizonyára tudnak még. Ez intézmény a polgárörtség.

Rége is kivonultak ugyan a polgárok ünnepestes alkalmakkor, de polgárörsséggé csak 1776-ban szervezkedtek. Akkor ugyanis hatvanan összeállottak s katonailag szervezkedve, egyenlő ruházattal s fegyverrel szerelték fel magukat.

nyerhessenek egy középiskolát. Milyen szerencsés helyzetben van ezekkel szemben Selmezbánya! A lyceum egy krajczárjába sem kerül — különösen most, midőn a tornatanítás is ugy szólván szünetel, s mégis akadnak selmeziek, kik ezen iskola megrottásán fáradoznak.

Hogy a lyceumon is lehet kifogásolni valót találni, nagyon természetes. Hiszen ez is emberi intézmény, vezetői, tanárai szinte csak emberek. Ezek nem is fognak fenakadni azon, ha valaki őszinte és igazságos kritikát gyakorol működésük fölött. Nem is fognak késni azzal, hogy igazolják kifogásolt eljárásukat. De hogy ez lehetséges legyen, a támadásnak olyan alapan kell történnie, mely kész elfogulatlanul tért nyitni egy az egyik mint a másik véleménynek.

Mikor itt helyben van két ilyen lapunk is, minek fordulnak ama levelezők az ő bírátaikkal oly messze földre. A mi utóvégre is első sorban csak selmezi ügy, azt intézzük el itthon. Így használhatunk az ügynek; de ellenkező esetben annak a gyanunak tesszük ki magunkat, hogy használni egyáltalában nem akarunk.

Kirdly Ernő.

Zajos közgyűlés.

Törv. hat. bizottságunk tegnapelőtt Sztitnyai József polgármester elnökle mellett tartott közgyűlése oly zajosan folyt le, hogy azt előre bizonyára senki sem várta volna. Nem is hisszük, hogy Selmezbányán az utóbbi években ily viharos közgyűlés lett volna. A körül forgott ugyan is a dolog, hogy Heves vármegye azon felirata, mely ismeretesen a kvóta felemelése ellen foglal állást pártolólaj terjesztessék-e fel avagy egyszerűen tudomásul vélessék. A városi tanács ez utóbbit ajánlotta; de a közgyűlés viharos jelenetek és névszerinti szavazás elrendelése után 18 szavazattal 14 ellenében az egyszerű tudomásvételt elvetette és így Hevesmegye felirata törv. hatóságunk által is pártolólaj lesz felterjesztve. — A közgyűlés lefolyásáról a következőkben számolunk be.

E csapat első kapitánya Filo Tobiás volt. De nem soká maradt ily alakban a polgárörtség. Az 1780-iki insurrekció behatása alatt a régi egyenruhát ezelszerűbb, katonásabb váltotta fel, mi sokakat el is idegenített amaz intézménytől, többi között a nevezett kapitányt is, kinek helyét azután Eichler Jakab, az előbbi főhadnagy foglalta el.

Ugyanakkor az itt lakó szláv polgárok is csapatá szervezkedtek, s kapitányuk Dvihally Ferencz lett. Egyenruhájuk kék volt, sárgafelete zsinórzattal, sárga gombokkal, zöld esakó tollbokréttával; valami kék egyenruhába bujtatott lónélküli huszárcapatnak lehetett volna nézni őket, miért el is nevezték őket magyar polgárörsségek.

E polgárörsségnél is sok ismerős névre bukkanunk; így Baumerth György 2-ik őrmester volt a magyar csapatnál, Baumerth István káplár, Pischl Pál közember, Ursini György közember, Szikora András, Walentiny Pál, Kuna Ádám, Stanga János, Szailer György, Broschek Ferencz, Petrovitsch János, Petyko András, Dimák György, Litsko Mátyás, Oszwald József, s mások közemberek.

A német csapatnak ógzsinkék hajtókás és gallóros feketésszürke rövid kabát fehér gombokkal, fehér nadrág és mellény és sárga selyembojtos fekete esakó volt az egyenruhája. Itt is felsorolunk néhány ismertebb nevet.

Strobl Ignác főhadnagy, Strobl Lajos hadnagy, Binder János hadnagy, Scharf Daniel, Goldbrunner Mihály, Plang János, Sabl Gotfried káplárok, Brandenburger Nándor, Pruner József, Strobl Mihály, Richter Antál, Kachemann Gáspár, Ertl Samuel, Nádoly Ferencz, Strobl Ferencz, Branszky János, Francke János, Hönig Mihály, Valkovits András, Vankovits Da-

Szitznyai József polgármester megnyitván a gyűlést, sajnálattal hozza annak tudomására, hogy Horváth Béla főispánunk megbetegedése miatt elnöki tisztét ez alkalommal nem töltheti. Oldinger Antal sürgeti a belabányai óvoda felépítését. A polgármester e tárgyban kijelentései után utasítatik a városi mérnök, hogy ez óvoda felépítésére vonatkozó terveket már a jövő havi közgyűléshez terjessze be. — Ezután a soron kívüli tárgyak közül Huber József városi tornamester fegyelmi és nyugdíjazási ügye került napirendre. A tanácsi javaslat elfogadása mellett nevezett tornatanítót, tekintettel arra, hogy fegyelmi ügyében nem hivatal vesztésre lett végérvényesen elítélve 460 frt évi nyugdíjjal nyugdíjazta és felhívta a tornabizottságot, hogy ez állás újabb szervezése és betöltése iránt a kellő intézkedéseket sürgősen megtegye. — A hódoló diszfelvonulásnál használt dísz magyar ruhák az abban városunkból résztvevett három tagnak emlékül ingyen, a lófelszerelés pedig egyenként 40 frtnyi árban átengedték. — A városi erdőmester és mérnök jelentéseinek felolvasása után felolvasatott a polgármester jelentése a közigazgatás február havi állapotáról. — E jelentésből kiemeljük, hogy a szent-antali úton fekvő Pischl-féle pajta megvétele ajánlja, melyhez Kachelmann Farkas felszólalása után a közgyűlés még azon pótlással járult hozzá, hogy az ezzel szemben fekvő Simonidesz-féle ronda állapotú pajtának az utra kiszögelő része szintén megvételessék vagy kisajátíttassék és ezáltal az út tetemesen kiszélesíttessék. — A városi kertész állomás ideiglenes betöltése iránt a főispán fog megkeresetni. — Muszka József közgyám újból 6 heti szabadságot nyert, de tekintettel szembajára, állásának helyettesítés útján betöltése az ügykezelés nagy hátrányára jár. És így a tisztí főorvos utasított, hogy a nevezett közgyám, állapotáról véleményt adjon s miután a közgyám munkaképtelenség esetén, nyugdíjra igényt nem tarthat, felszólíttassék, hogy ezen állásáról mondjon le, esetleg pedig felmentessék. — A vasuti kérdésekben a közgyűlés elfogadta a vasuti értekezlet általunk is ismerttetett összes indítványait azzal, hogy a memorandum mielőbb elkészíttessék és az egy küldöttséggel a kormányhoz küldessék. — A városháza mellett lévő Szent-Anna szobor helyreállításával Fizély Károly és Krause József iparosaink lesznek megbizva; a költség eldöntésére 1170 frt 27 krt tesz ki. Dr. Stuller Gyula jónak látná, ha a bányakincstárnál kérelmeztetnék, hogy ezen szobor javítási költségei legalább részben a Szent-Háromság szobra tekintélyes alapjából fedeztetnének. Erre polgármesterünk igen érdekesen elmondva a szobor történetét, konstatálja, hogy jogilag véve a város van kötelezve annak jó karban tartásáról gondoskodni, mindazonáltal ő is ezélszertinek látja, ha a költségek legalább részbeni fedezése iránt a bányakincstár mint a Szent-Háromság alap kezelője megkeresetik. A közgyűlés elfogadta azon javaslatot is, hogy a szobor előtti téren lévő domborulás mélyíttessék, mely munkálat körülbelül 200 frtba fog kerülni. Felolvasatott ezután a rendőrkapitányi hivatal jelentése a külvezékában tartott közegészségügyi vizsgálat-

niel, Privitzky János, Linkesch András, Linder György közemberek. A polgárőrségnél találjuk Nikolini Alajost, Bergfest Vinczét, Helmreich Györgyöt, Sulzer Jánost, stb.

Ismert dolog, hogy II. József mint római császár is volt 1764-ben Selmecezen, mely alkalommal, mint előbb 1751-ben Ferenc császár, ő is a felső piacon levő báró Höllenbach-féle házban vett szállást, mely ház azután uralkodása alatt s az ő parancsára megvételett, s megfelelőleg átalakítottván, a bányabíróság-nak szolgált helyiségeivel. A Fritz-ház is látott magas vendégeket 1802-ben, Antal és Rainer főhercegeket, kiknek tisztelére a polgárság ama ház nagy termében bált adott.

A tánczkedvelőket talán érdekeln fogja megtudni azt, hogy a Sembery-féle, előbb Marschalko-féle ház a tánczteremmel 1804-ben épült, s így már elég bál titok színhelye volt.

A jelen század elejéig vezettük hát a szíves olvasót ez ősrégi bányaváros a monda kódébe vesző eredetétől. Jól tudjuk, hogy az, a mit elmondottunk, nagyon hiányos és hézagossá, de talán mégis felemlítettünk egyet-mást, mi némileg érdekelt keltett. Szerény vázlatunkból is láthatni, mennyi viszontagságot, elemi csapást állott ki a város. Tatár pusztította, belelenség dulta, sarczolta, török fenyegette, s még is itt áll szebben, mint előbb, a tudománynak otthont nyújtva, a fiatalságot hazafiságra nevelve.

Magyar szellem leng most Selmecezen, s így méltón érte meg a nagy millenniumi ünnepet, melynek alkalmából megirtuk e szerény történelmi vázlatot, melyet e szívből fakadó szavakkal végzünk be: „Üdv magyar hazánk! Üdv Selmeeczbanya városának!“

ról. A pénztári hivatal múlt éve szóló jelentése azon megjegyzéssel vétetett tudomásul, hogy e hivatal munkával túl van terhelve.

Most következett azután Heves megye ismert feliratának heves tárgyalása. A várositanácsjavasolja, hogy Heves megye e tárgyban felirata egyszerűen tudomásul vétessék. — Sztankay Ferenc biz. tag. rövid indokolással indítványozza, hogy az pártolól fog felterjesztessék. Lelkes éljenzés követte az indítványt, úgy, hogy Wankovics Lajos biz. tag, ki azzal kezdte, hogy minden embernek meg van a maga meggyőződése, így hát neki is — alig tudott szóhoz jutni, mert: „eláll, mameluk“ erőteljes kiabálások hallatszottak. De a felszólaló nem hagyta magát konfundálni és kijelentette, ha mameluknak is nevezik, ő még sem tartja oportúnusnak, különösen tekintve városunk mostani helyzetét, ellenzéki színezetű álláspontot elfoglalni szemben a kormánnyal, melynek kegyéből élünk. — Erre felállt Panek Ödön és valóban férfias, komoly hangon elmondá, hogy ha hajlandó is elhinni, hogy a kormány kegyéből élünk, de ily nagy horderejű hazafias fontos kérdésnél, mint a milyen a kvóta emelés nemcsak jogosítva, de kötelezve van minden magyar ember állást foglalni azon ellenünk irányuló agitációkkal szemben, melyek Ausztriában a kvóta ügyében történnek. De különben is semmi tisztelenség, semmi bizalmatlanság a kormány iránt nem nyilatkozik akkor, ha Heves megye feliratát pártoljuk. Ő tehát a pártolást indítványozza. A lelkes szavakat hatalmasan megélejezték.

Polgármesterünk készséggel elismeri, hogy a független felszólalás alkotmányjogot képez, de ő se tartja oportúnusnak, sőt egyenesen inoportúnusnak, hogy e felterjesztést pártoljuk; mert hiszen maga a kormány se óhajtja a kvóta felemelését. Ez csak feltételezés, a mit a hírlapok terjesztettek. Nem találja saját jól felfogottérdekünkben előnyösnek, hogy a város a kormány működése felett ez irányban mintegy kritikát gyakoroljon. Nem is tételezhető fel kormányunkról, hogy Ausztriával Magyarországú névze hátrányos szerződést kössön. Ne mártsuk magunkat mi a politikába, hanem gondoljunk arra, hogy saját házi ügyeinkben a kormányra vagyunk rántalva. (Közbekiallítások: Se vasút se kaszárnya, semmi, eláll.) A zaj lecsillapulása után a polgármester még kijelenti, hogy a kormánynak hálával tartozunk még a keskenyvágyú vasutért is. Gúnyos kacaj hallatszott fel erre több oldalról. A polgármester már le is akartá venni az ügyet a napirendről, ez ellen azonban zajos tiltakozások történtek. Ekkor felállt Panek Ödön másodszer is és kijelentve azt, hogy a polgármester nyilatkozataiból is azt veszi ki, hogy a kormány se akarja a kvótát emelni, hát akkor ha Heves megye feliratát pártoljuk nem hogy tisztelenséget, vagy bizalmatlanságot tanúsítanánk a kormány ellen, hanem ezzel egyenesen támogatására segítünk, hogy az országos közvélemény támogató erős fegyverével léphessen fel az ausztriai agitációkkal szemben, Rengeteg éljenvihar tört ki erre a teremben, melynek ódon falai ily jeleneteket már bizonyára rég nem láttak. Polgármesterünk újból iparkodott a kedélyeket lecsillapítani azzal, hogy az egész kvotakérdés embriális állapotban van s nem szolgálhat alapul ily oppozicionális színezetű elbánáshoz; az is lehet, hogy a kvóta többletet más forrásból egyenlíti ki a kormány. (Felkiáltások: Igen új adókból, mintha már nem volna elég, szavazzunk.) Erre felszólt Oldinger Antal és ugyancsak abban a véleményben van, hogyha több municipium pártolja Hevesmegye feliratát, annál inkább támaszkodhatik a kormány a közvéleményre és annál inkább léphet fel. Mi tehát nem követünk el bizalmatlanságot a kormány iránt, sőt ellenkezőleg erősen ragaszkodunk törekvéseihez, melyek elérésében támogatjuk. — Dr. Stuller Gyula ép oly jó hazafinak tartja magát, mint más, de e felirat pártolását nem tartja helyesnek (Eláll, hallgasson, nem kell, szavazzunk . . .) szóló szavai a nagy zajban kivehetőek nem voltak. Oldinger Antal még egyszer kijelenti, hogy ha Ausztria foglalt ellenünk állást e kérdésben, tegyük mi ugyanazt vele szemben. (Éljenzés.) Ekkor a terembe lépett Farbaky István orsz. gyűl. képviselőnk és általános kíváncsisággal lett meghallgatva. Szavait mindjárt azzal kezdé, hogy sajnálja, hogy a vita kezdetén nem volt jelen és kijelenti, hogy ő nem talál semmi-féle sérelmet abban, ha a felirat pártolatik; mert hiszen a kvóta tárgyában a kormány még nem foglalt állást és nem is foglalhat addig, míg a két kvotabizottság meg nem oldja feladatait. Különben az egész kérdés tisztán számítási kérdés. A megállapításra névze mindkét államrész országgyűlése fog hozzájárulni. A számok tömkelekebe, tekintettel az adókulcs folytonos változásaira betekinteni nagyon nehéz dolog. Ő tehát, ha csak a kvóta megállapításáról volna szó, sem ellene, sem mellette ez időszert még nem szólhatna. De ha oda át a másik államrészben e részben agitációt fejtenek ki, annak ellensúlyozásául ugyan ezt kell nekünk is tennünk. (Éljenzés.) Semmi kormány ellenest

e felirat pártolásában nem talál. S így tisztán ebből ítélve a pártolás ellen nincs (Felkiáltások: Eljen a mi képviselőnk.) Fekete Lajos szintén megokolja szavazatát, mely a pártolás ellen szól. Dr. Stuller Gyula csak röviden akar szólni, de a nagy zajban szavai elvesznek. (Folytonos felkiáltások: szavazzunk.) A polgármester nem veheti ki a többséget s elrendeli a névszerűtli szavazást. Farbaky István még kijelenti, hogy a tárgyalás kezdetén nem lévén itt, Heves megye átiratát szó szerint nem ismeri, mely ha általában a kvóta emelés ellen szólna és a pusztá negáció álláspontján állna, akkor véleménye változna. Ő csak határozottan helyteleníti azt az agitációt, mely Ausztriában ez ügyben történik és mely feltétlen emelést akar, de teljesen megbizik a kvotabizottság és kormány eljárásában. — Heinicz Hugo kijelenti, hogy Hevesmegye feliratát a kvotaelemelés ellen teljesen helyesli és annak tiltakozó hangját magáévá teszi (Nagy éljenzés). Ugyanazon nézetben van, hogy ezzel a kormány ellen nem bizalmatlanságot mutatunk, hanem erkölcsi támogatásban részesítjük annál inkább, mert a Lajtán túli agitációt ily módon ellensúlyozhatjuk. (Nagy éljenzés.) Kachelmann Farkas nem járulhat hozzá a felirat pártolásához. (Eláll, ne halgassuk, szavazzunk.) A nagy zaj dacára felszólaló mégis erős hanggal kijelenti, hogy ő büszke volna arra, ha a kvótát felemelnék, mert ez azt jelentené, hogy Magyarország vagyonosodik. És hogy vagyonosodunk, azt országszerte tapasztalhatjuk. Ő tehát teljesen megnyugszik a két államtest közt kötött paktus (Gúnyos felkiáltások: paksus, kaczagás) alapján működő kvóta bizottság lelkismeretes és igazságos eljárásában. Neki derogál, hogy csak 30%-al járul országunk a közös kiadásokhoz, mert ép úgy miként jogokat akarunk gyakorolni, kötelezettségeket is tartozunk viselni. (Nagy zaj.) Végre következett a szavazás. A pártolás mellett szavaztak: Hornyacsek István, Steiner Bernát, Sztankay Ferenc, Takáts Miklós, Winkler Benő, Oldinger Antal, Fizély Károly, Gregus Antal, Oszvald Gusztáv, Panek Ödön, Schelle Róbert, Wagner József, Altman Imre, Arthold Géza, Huberth Andor, Heinicz Hugo, Händl Vilmos és Clement Gyula; ellene: Krausz V. Gy., Dr. Stuller Gyula, Wankovits Lajos, Weisz Ignác, Farbaky István, Fekete Lajos, Kachelmann Farkas, Lestyánszky József, Nyitray László, Storch János, Bernhardt Adolf, Szitznyai József, Sztancsay Miklós és Vörös Ferenc. A közgyűlés erre hangos éljenzések között véget ért.

Új városi fogyasztási adó.

(A gazdasági bizottság múlt heti értekezletéből).

A városi gazdasági bizottság Szitznyai József polgármester elnöke alatt a múlt héten tartott értekezletén a városi tanács által tett azon előterjesztéssel foglalkozott, hogy a törv. hat. bizottság közgyűlésének elvi elfogadásul javasoltassék, hogy a város területén gyártott és fogyasztott szódavízre palackonként egy krnyi városi fogyasztási adó vettessék ki. A városi tanács előterjesztésében adatokkal mutatta ki, hogy a város területén átlag évenként 180000 palack szikvíz fogyasztatik el és így a tervezett adó nem a városnak évenként 1800 frtot jövedelmezne, mert a tanácsi előterjesztés véleménye szerint ezen adókezelése és ellenőrzése a már alkalmazásban levő városi közegek által volna eszközölhető és új kiadás ebből nem származna.

Felolvasatott az értekezleten Nagy-Várad város törvényhatóságának az ott behozott szikvíz fogyasztási adóról szóló szabályrendelete, melyből kiviláglik, hogy a szódagyártás és fogyasztás ellenőrzése bizony sok ügyvel-bajjal jár és mindjárt megjegyzzük, hogy ezen adónem behozatala, kezelése és ellenőrzése oly városban, mint a milyen Nagy-Várad, mely város lakosságának száma négyszeresen felülmúlja a miénket, mely város saját rezsijében kezeli az összes fogyasztási adókat és egy szervezett városi fogyasztási adó hivatalal bir. — kifizeti magát, de Selmeeczbanyan, mindaddig míg a város az állami fogyasztási adókat is saját rezsijébe nem veszi, nemcsak hogy ki nem fizetné magát, hanem a közönség hiábavaló zaklatásán fölül a városnak csak haszontalan kiadásokat és még rosszabb közegészségi állapotokat okozna.

Teljesen csatlakozunk Nyitray László tb városi tanácsos által az értekezleten oly kimerítően érvelt véleményéhez, tudniillik ahhoz, hogy mindaddig, míg a létesítendő vízvezeték jó ivóvízzel nem látja el a lakosságot, a szikvíz fogyasztását közegészségi szempontból inkább megkönnyíteni, mint annak drágábbá tétele által megnehezíteni kell. Mert a szikvíz nálunk tekintettel az egészségtelen, íhatatlan ivóvízre, még a szegény néposztálynál is gyógyozert pótol. Az értekezleten tett azon indítvány, hogy az orvosi rendeletre kiszolgált szódavíz e fogyasztási adó alá ne tartozzon, elfogadás esetén, az ellenőrzést még komplikáltabbá tenné. Wankovits Lajos tb. tanácsos véleménye, mely szerint a szikvíz fogyasztás palackonként csak fél

